

Bilag til beretn. vedr. forespørgselsdebatten den 29. jan. 1970.

fikserede lønstigninger, tillades indregnet i priserne. Bemyndigelsen er af Monopoltilsynet foreløbig bragt i anvendelse bl. a. for bygge- og anlægsarbejder, bortset fra licitationsarbejder, en række transportydelse, telefontakster og visse restaurationspriser.

Denne lovgivning tager netop sigte på at muliggøre regulerende indgreb i prisudviklingen i en situation, hvor en stærk tendens til lønglidning og stigende avancer giver risiko for uheldige prisstigninger, og regeringen finder derfor ikke behov for at gennemføre yderligere lovgivning vedrørende direkte indgreb i prisdannelsen.

5. Regeringens mulighed for at påvirke tendensen til almindelig prisstigning må primært bero på opretholdelsen af en generel økonomisk politik, der er egnet til at dæmpe det almindelige efterspørgselspres.

Spørgsmål 35:

Hvad agter regeringen at gøre for at hindre de store profitforøgelse for de private banker som følge af de store rentemarginaler?

Har regeringen forslag på dette område?

Svar:

Efter den gældende lovgivning påhviler beføjelsen til at gribe ind over for renteaftalen alene Tilsynet med Banker og Sparekasser, der også varetager opgaven som tilsynsmyndighed med pengeinstitutterne efter monopolloven. Tilsynet udøver sine beføjelser i henhold til monopolloven i samråd med såvel det almindelige monopoltilsyn for vare- og tjenesteydelser som med Danmarks Nationalbank, idet der ved udøvelsen af beføjelserne efter monopolloven over for pengeinstitutterne også må tages hensyn til landets almindelige pengepolitik.

Regeringen er bekendt med, at tilsynet har gjort sig overvejelser om det betimelige i at søge renteaftalen ændret således, at den kun bliver vejledende og ikke bindende for det enkelte pengeinstitut. Når tilsynet ikke hidtil har grebet ind med henblik på at få gennemført en sådan ændring af renteaftalen, skyldes dette de anførte pengepolitiske hensyn, idet en hel eller delvis ophævelse af renteaftalen kunne indebære risiko for, at en opadgående bevægelse i pengeinstitutternes indlånsrenter ville medføre en

stigning også i udlånsrenterne. Det bemærkes herved, at renteaftalen alene omfatter renten af visse former for indlån, hvorimod pengeinstitutternes udlånsrenter ikke er aftalebestemte.

Det vil påhvile tilsynet at tage initiativ til en eventuel ændring af renteaftalen, og det må formodes, at tilsynet efter samråd med Nationalbanken i givet fald vil optage forhandling herom med pengeinstitutternes organisationer.

Regeringen har efter den gældende lovgivning ikke beføjelse til at gribe ind på området og finder i øvrigt, at den bestående ordening, hvorefter pengeinstitutternes aftaler er undergivet monopollovens almindelige bestemmelser, bør opretholdes.

Supplerende svar:

1. Udvalget har ønsket belyst problemerne i forbindelse med en eventuel gennemførelse af en maksimalavanceordning for bankerne. Det er nævnt, at ordningen eventuelt kunne indrettes således, at der foreskrives en rentemarginal (bruttofortjeneste), som den enkelte bank ikke må overskride, kombineret med en bestemmelse om, at det beløb, som den enkelte bank måtte indtjene ud over det fastsatte maksimum, inddrages i statskassen.

2. Indledningsvis bemærkes, at en sådan ordning ville kræve særlig lovhjælp, idet der ikke efter monopollovens bestemmelser er hjemmel til at fastsætte maksimalavancer for bankerne, ligesom en bestemmelse om, at den enkelte banks indtjening ud over det fastsatte maksimum inddrages i statskassen, vil kræve særlig lov. En lov for sidstnævnte område må i øvrigt som en særbeskatning antages at ville rejse forskellige skattemæssige problemer.

3. Lovbestemmelser om en maksimalindtjening for bankerne måtte formentlig baseres på bestemmelser, som har relation til bankernes bruttofortjeneste. Den væsentligste del af denne bruttofortjeneste hidrører fra bankernes udlånsforretninger, og bankernes indtjening herpå afspejler dels forskellen mellem de indlånsrenter og de udlånsrenter, som vedkommende bank beregner sig, dels det omfang, hvori vedkommende bank videreudlåner sine indlånsmidler.